

Կառավարության մասին խոսում են բոլորը, բայց հասասելը լուրջ է

Կոռուպցիոն երևույթները կրթության ոլորտում: Այս թեմային երկ անդրադարձան «Հայելի» ակումբի բանախոսները: Պետական ազգային համալսարանի ղեկավար Արա լույս Թարվերդյանի խոսքով՝ կոռուպցիայի երևույթը կենսունակ է և միայն մի ոլորտում: Ցավով, առկա է սարքեր ոլորտներում այդ թվում եւ բուհական համակարգում: Քանի որ ուսանողները եւ դասախոսների համար երեսույթը բարձրակարգ է ձեռնարկվել, կոռուպցիան նվազեցնելը դժվար գործ է, իսկ վերացնելը՝ անհնարին: Ինչպես, Արա լույս Թարվերդյանի փոխանցմամբ՝ իրենց բուհը «ձեռքերը ծալած չի նստում», եւ կոռուպցիայի դեմ պայքարի իր ձեռքերն ու մեխանիզմներն ունի: Ունենալու ասում է, որ սեպտեմբերի 1-ից մինչեւ այսօր Ազգային համալսարանից 119 ուսանող է հեռացվել անհարգելի բացակայությունների ամբողջական մեծ քանակի մասնաճանկով: Նման խիստ մոտեցման դեպքում կառավարության համար այլեւս չի մնում: Ունենալու մասին տեղեկացնում է, որ վերջին 10 տարիներից Ազգային համալսարանից դասախոսական անվայել կեցվածքի մասնաճանկով 38 դասախոս է ազատվել աշխատանքից:

Պետական սնեսագիտական համալսարանի ուսումնական աշխատանքների գծով դոկտոր Վարդան Սարգսյանը հավելեց. «Չի կարելի ժխտել, որ բուհերում չկա կոռուպցիա»: Վ. Սարգսյանը կարծում է, որ դեմ է փոխվի մասնակցությունը՝ եւ դասախոսների, եւ ուսանողների: Անդրադառնալով կոռուպցիայի դեմ պայքարի իրենց ձեռքերին՝ դոկտորը ասաց, որ Տնեսագիտական համալսարանում բանավոր փնտրությունները գրեթե բացառվում են. «Մեր կարծիքով՝ բանավոր փնտրությունը պարտադիր է կոռուպցիայի համար»: Այս համալսարանում շուրջ 30 աշակերտների փնտրություններն էլ անցկացվում են համակարգչով, եւ դասախոսները ոչ մի մասնակցություն չունեն այդտեղ: Տնեսագիտական համալսարանի դասախոսների աշխատանքները վերջին 4 տարիներին էականորեն բարձրացվում է: Եթե լուծվեն դասախոսների սոցիալական խնդիրները, կնվազեն կառավարիչների ծագումները: Վարդան Սարգսյանի փոխանցմամբ՝ իրենց բուհի դասախոսների աշխատանքը «միջինը՝ 300 հազար դրամի շրջանակներում է»: Ինչ վերաբերում է դաս-

տեղիությանը, դոկտորը ասաց. «Վերջին 2-3 տարիներին եղել է 2-3 դեմք, երբ դասախոսը հեռացվել է աշխատանքից»: Մյուս բանախոսը Խ. Արաբյանի անվան հայկական դասական մանկավարժական համալսարանի գիտատեսագիտական կենտրոնի ճեմարանի Վարդանյանն էր: «Ըստ վիճակագրության՝ կոռուպցիայի թվաքանակը բավականին աճել է», ասաց Վ. Վարդանյանը: Սխալ է մտածել, թե կոռուպցիան կնվազի միայն մի գործընթացով: Կամ Վարդանյանը կարելու էր բուհերում մասնակցություն փոփոխությունը, նաեւ նեցեց. «Կառավարությունը լուրջ է լինում, թե իրենց բուհերում ինչ է արվում ոչ թե դիմումը, այլ գիտելիքը կարելու էր համար»:

ԻՆՊՈՒ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Վագրից ի՞նչ հասկացանք, որ մուզմուզ ձագարից ինչ հասկանանք

1-ին էջից
Խոսում են զուգահեռ լինելով՝ բարեկամների հանդեպ հավասարությունը զննահասկելու է, սակայն դեմ է կրկին լրիվ անմուտքություն ընդդեմ զգուշացման: Երկուսի դիվանագիտությունը, աշխատանքային կարգավորումի հանդեպ սերը գրո են դառնում այն դեպքում, երբ նա իր վախկոտության դասաճանկով խուճապի է մասնակցում եւ սխալ որոշումներ կայացնում: Այնպես որ՝ դեռ զայիվ տարիներ իրեն ցույց է տալու, իսկ անցողիկ՝ անակնկալներով ու քաղաքականներով, արդեն դասախոսություն է դառնում:

Ինչ մեզ համար հանկարծակի, իսկ իրականում աշխարհի հոգրների քաղաքացիները թելադրանով բարեմաս վերջաբան ունեցավ եւ թույլ սվեց մեզ, որդես խնդիրներ ունեցող ժողովրդի, մի ինչ էլ մեր խնդիրների վրա ծանրանալ:

Վառվառ կարծիքների մի զույգ օրինակ մի վերջին անգամ ներկայացնելուց խաբս չսամ, այնուամենայնիվ, որդես խոսումնականությունի փոխանցում ձագարին: ԳՅԿ խորհրդարանական խմբակցության ղեկավար Գալուստ Սահակյանը ձագարից դրական տեղաբարձրի տղասուն ունե (երեկ-Մ.Խ.) եւ որեւէ փառական ռուսի կամ ակամի դայքությունի դասաճանկ չէր տեսնում, ինչպես որ «Ժառանգություն» ղեկավար Սյուրոպ Սահակյանն է կանխատեսում, որի կարծիքով 2010-ին բավական ակամներ են դրվել՝ 2011-ին դայքելու համար: Նրանց տղասելիքներն՝ իրենց խղճին, իսկ մեմ մի փանի կարելու դայք անցողից հիշեմ:

Վագրի տարին, կարելի է ասել, Հայաստանի համար արտաքին փառական նշանի սակ անցավ, փանի որ ներադառական կյանքը բուն փառական դրոպաճանկներով առանձնադեպ տեղաբարձր չդրսերեց: Զարգացած ուժերը մասնաճանկով են դարաբաղյան եւ հայթուրական թեմաների շուրջը, այդ թեմաներով էին «հեղափոխություն» եւ «արտաքին ընտրություն» անում, եւ անում են մինչեւ տարվերջյան ամփոփումներ, այդ թեմաներով էին սակառ զորում իջխանությունների վրա, եւ ձիւսն ասած՝ իջխանությունն էլ արջ չբացեց արտաքին փառական լարումներից: Ու չնայած տարվերջին, ողջ տարվա հանգույն, խորհրդարանական դիմակայող ուժերի ներկայացուցիչները նույնի հանգով ու նույն բովանդակությամբ են հրաժեշտ տալու անցողիկն ու իրար բոլորովին հակադիր տղասուններ ունեն նորից՝ ձագարից, բայց այս տարին այն փայլուն օրինակը դարձավ, երբ ամեն ինչ ուղղորդվում է սրբազրվում եւ մարդկային ջանքերի գործարկման եւ ձակասագրական ուղղորդումների հավասար միահյուսումով՝ 50:50, այսփոքն՝ ժագ բան էլ կախված եւ նախախնամությունից, անկախ ընդիմադիրների եւ խեխանության միմյանց ոչնչացնելու ցանկությունից: Այլադեպ ուրիշ կերպ չի կարելի բացատրել այն դարազան, երբ դարաբաղյան խնդիրը ողջ տարին մի արթ բարխորոց հանդիպումներով գնում եւ դեմի անհասկանալի վերջաբան, իսկ սհա մասամբ Աստիանում եւ հասկադեպ Աստիայում, ամեն

Վառվառ կարծիքների մի զույգ օրինակ մի վերջին անգամ ներկայացնելուց խաբս չսամ, այնուամենայնիվ, որդես խոսումնականությունի փոխանցում ձագարին: ԳՅԿ խորհրդարանական խմբակցության ղեկավար Գալուստ Սահակյանը ձագարից դրական տեղաբարձրի տղասուն ունե (երեկ-Մ.Խ.) եւ որեւէ փառական ռուսի կամ ակամի դայքությունի դասաճանկ չէր տեսնում, ինչպես որ «Ժառանգություն» ղեկավար Սյուրոպ Սահակյանն է կանխատեսում, որի կարծիքով 2010-ին բավական ակամներ են դրվել՝ 2011-ին դայքելու համար: Նրանց տղասելիքներն՝ իրենց խղճին, իսկ մեմ մի փանի կարելու դայք անցողից հիշեմ:

Վառվառ կարծիքների մի զույգ օրինակ մի վերջին անգամ ներկայացնելուց խաբս չսամ, այնուամենայնիվ, որդես խոսումնականությունի փոխանցում ձագարին: ԳՅԿ խորհրդարանական խմբակցության ղեկավար Գալուստ Սահակյանը ձագարից դրական տեղաբարձրի տղասուն ունե (երեկ-Մ.Խ.) եւ որեւէ փառական ռուսի կամ ակամի դայքությունի դասաճանկ չէր տեսնում, ինչպես որ «Ժառանգություն» ղեկավար Սյուրոպ Սահակյանն է կանխատեսում, որի կարծիքով 2010-ին բավական ակամներ են դրվել՝ 2011-ին դայքելու համար: Նրանց տղասելիքներն՝ իրենց խղճին, իսկ մեմ մի փանի կարելու դայք անցողից հիշեմ:

«Ամերիգրուպ» ամփոփեց «ՀՀ բանկային համակարգը 100 տարի անց» մրցույթի արդյունքները

«ՀՀ բանկային համակարգը 100 տարի անց» մրցույթի արդյունքները «Ամերիգրուպ» ամփոփեց երեկ «Ամերիգրուպ-Մարիոթ» հյուրանոցում: Մրցույթին մասնակցել են 52 ուսանող ԵՊՀ-ից, Պետական սնեսագիտական համալսարանից, Ամերիկյան համալսարանից, Հայաստանում ֆրանսիական համալսարան հիմնադրամից եւ Պետական սլավոնական համալսարանից: Ի.

րենց աշխատանքներում ուսանողները ներկայացրել էին զարգացող Հայաստանի բանկային համակարգի առաջադի վերաբերյալ: Մրցույթում հաղթող ձանաչվեցին ԵՊՀ-ից Էդգար Հովհաննիսյանը (առաջին տեղ) եւ Լենա Հովհաննիսյանը (2-րդ տեղ) եւ Տնեսագիտական համալսարանից Մանուկ Խուրդյանը (3-րդ տեղ):

Ի. Պ.

«Վարչապետական» աղանդավորություն

ՀՀ նախկին վարչապետ Հրանտ Բազրայանը երեկ լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ նշել է, որ ինքը Հայ առաքելական եկեղեցու կաթողիկոսական կաթողիկոս է, կարող է մեմ Tert.am կայքէջում: «Հայոց դեմոկրատիայի հիմնական կորուստները գրանցվել են այդ եկեղեցու մասնաճանկով: Դա անդամաճեղի կառույց է, Զրիստոսի հավաստի հետ, իմ կարծիքով, կառույց չունեցող», ասել է Բազրայանը: Մա խոսելով՝ «Եթե եկեղեցին կրթությամբ է զբաղվում, առողջադասությամբ, էլ եկեղեցին դեմոկրատիայի կարիքը չունի: 3-4 անգամ հայոց ցե-

ղադանություն կործանումը կարված է եղել Հայ առաքելական եկեղեցու հետ: Ես գտնում եմ, որ այն զգալիորեն դեմ է բարեփոխվել», ընդգծել է բանախոսը: Ըստ նրա, հոգեւորականների՝ եկեղեցու ոչինչ չփոխելու եւ իրենց կամեցածի նման վարվելու կամայականությունը չդեմ է գերակայի: «Որտեղից էլ փողերը, ո՞վ է սահմանում մի գինը, սա ի՞նչ է նշանակում՝ սովորական սնեսություն», հարց է սվել նախկին վարչապետը՝ հավելելով, որ Հայ առաքելական եկեղեցին երբեք ֆինանսական հաշվեկշիռներ չի ներկայացնում հանրությանը:

Վանաձոր-Ֆիոլեսովո երկաթգծի սեխնիկասնեստական հիմնավորումը՝ 2011-ին

Ինչպես տեղեկացանք ժամանակին եւ կաթի նախարարության մամուլի ծառայությունից, Մանուկ Վարդանյանը Մոսկվայում աշխատանքային հանդիպում է ունեցել «Ռուսական երկաթուղիներ» ընկերության նախագահ Վլադիմիր Յակունինի հետ: Հանդիպման ժամանակ ռուսական կողմը տեղեկացրել է, որ 2011-ին «Հարավկովկասյան երկաթուղի» ընկերության միջոցների հաշվին կիրականացվի Վանաձոր-Ֆիոլեսովո երկաթուղային գծի գնառության նախագծի սեխնիկասնեստական հիմնավորումը: Հիմնավորման արդյունքների հիման վրա կհնարավորվեն նախագծի ֆինանսավորման եւ շինարարական աշխատանքների հարցերը:

Ինչպես տեղեկացանք ժամանակին եւ կաթի նախարարության մամուլի ծառայությունից, Մանուկ Վարդանյանը Մոսկվայում աշխատանքային հանդիպում է ունեցել «Ռուսական երկաթուղիներ» ընկերության նախագահ Վլադիմիր Յակունինի հետ: Հանդիպման ժամանակ ռուսական կողմը տեղեկացրել է, որ 2011-ին «Հարավկովկասյան երկաթուղի» ընկերության միջոցների հաշվին կիրականացվի Վանաձոր-Ֆիոլեսովո երկաթուղային գծի գնառության նախագծի սեխնիկասնեստական հիմնավորումը: Հիմնավորման արդյունքների հիման վրա կհնարավորվեն նախագծի ֆինանսավորման եւ շինարարական աշխատանքների հարցերը:

Ա. Մ.

Համակարգիչը հասանելի կլինի ամեն վայրից

Ինչպես տեղեկացանք «Վիվատել-ՍՍՍ»-ից, ընկերության առաջարկած նոր «Իրական IP» ծառայության շնորհիվ համակարգիչ կամ ուրեւ այլ IP սարքի սլալները կարող են հասանելի լինել ամեն վայրից: Ծառայությունից օգտվելու համար «ՍՍՍ կոնեկտ անսահմանափակ», «ՍՍՍ կոնեկտ անսահմանափակ» կամ «ՍՍՍ կոնեկտ 128» ֆառերի բաժանորդները ընկերության ստորաբաժանումներից կարող են ստանալ ստանդարտ համարային IP հասցե, եւ սլալ ֆառով ինտերնետին միացած ուրեւ սարք այնուհետեւ հասանելի կլինի ամեն մի վայրում: Այդպես, եթե բաժանորդի սան համակարգիչը միացած է ինտերնետին «Իրական IP» ծառայությունն ակտիվացված ֆառի միջոցով, ուրեւ այլ վայրից ինտերնետի միջոցով նա կարող է կառույց հասնել դրա հետ՝ օգտագործելով իրեն ժամանակավոր IP հասցեն: Ծառայության ակտիվացումն անվճար է, իսկ անսավճար կազմում է 500 դրամ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է ժողովրդական
Հիմնադրվել է 1991 թ. հունիսի 1-ին
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երևան 0010, Հանրապետության 47
Ֆառ 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminfo.com
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈՒԲ ԱՆՏՈՆՅԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՈՒՅՆ ՅԱԿՈՒԲՅԱՆ / հեռ. 529221

Հավակառուցիչ (գովադր) / հեռ. 582960

Լրագրողների սեմեակ / հեռ. 581841

Համակարգչ. ծառայություն / հեռ. 582483

Հեռագրային ծառայություն / հեռ. 529353

Համակարգչային ծառայություն
«ԱԶԳ» թերթի
Թերթի միջոցների ամբողջական թե մասնակի արտադրությունը տղադիր մամուլի միջոցով, ռադիոհեռուստատեսությամբ կամ համացանցով, առանց խմբագրության գրառում համաձայնության խոսքի արգելում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի: Նիւթերը չեն գրախոսում ու չեն վերադարձում:
Գտնող յոթանները գովադրային են, որոնց բովանդակությունն համար խմբագրությունը դասախոսանություն չի կրում:
«AZG» Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / փառ: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Ա. Մ.

Արբեջանը իսլամական էրկիր է դառնում

Ըստ երևույթին, ինչ կասարվում է Թուրքիայում, ուղղակիորեն արձագանքվում է նաև Արբեջանում: Մեջլիսի ճիսուսում, մասնավորապես, խոսակցի **Օֆթալ Ասադովը** հայտարարել է, որ «ոչ ոք չի արգելում գլխաւոր կրէլ աշխատակարարն կան փողոցում, մենի հարգում ենք իսլամը»: Նա միաժամանակ ասել է, որ իր համար զարմանալի էր կրթության մասնաւորապէս մոտ մի քանի հարյուր ցուցարարների ելույթը: Վերջիններս, ինչպէս հայտարարել էր, բողոքարկում էին մասնաւորապէս վճիռը, որով դրոյրացական աղջիկներին արգելվում է գլխաւոր կրէլ:

Ըստ հավանական է, որ հասարակական գիտակցության մեջ տեղի ունեցող իսլամականացման մասին Բաքվի լրատվամիջոցները չափազանց սուղ տեղեկատվություն են տարածում: Այդուհանդերձ, նույնիսկ չափավորված հաղորդագրությունները հնարավոր է եզրակացնել, որ իսլամականությունը դառնալու արժանանում է, ինչն, ամենայն հավանականությամբ, ղեկ է բացարկել մասնով, որ նույն ուղեգծին ավելի ընդգծված առաջ է ստնում Երդողանի կառավարությունը Թուրքիայում:

Կենցաղային մակարդակում դա իր արտահայտությունն է գտել այսպէս կոչված «աւուրա»-ի առթիվ Բաքվի մերձակա Նարդարան ավանում կայացած արարողության ժամանակ: Այդ տնը միլիոն է իման Գուսեյնի մահաւասկությանը, որի ընթացքում հավաստեցվեցին իրենց դաժան գանձարարության են ենթարկւում: Կովկասի մուսուլմանների հոգեւոր առաջնորդ Ալլախույյուր Փաւազադէն մասնաւորապէս դիմել էր հավաստեցվեցին եւ հորդորել, որ վերջիններս գանձարարության փոխարէն դոնորական արյուն հանձնեն: Նարդարանցիները, սակայն, անտեսել էին Փաւազադէի հորդորը եւ տնը անգլագրել, ինչպէս ասում են, «կասարյալ ծագով»՝ ներառյալ մինչեւ արյունահոսության աստիճան իմնակոծումը:

Արարողության ավարտին հավաստեցվալ բազմությունը մեղադրանքներ է հնչեցրել Արբեջանի կառավարության հասցէին: Գասկաղէ սուր ֆնադասություն է հնչել Իսրայելի հէս իշխանությունների համագործակցության թեմայով: Որդէս ընդօրինակելի՝ նշել է Թուրքիայի վերաբերմունքի փոփոխությունը Իսրայելի հանդէպ: Խանդավառված ամբողջ նաեւ աղաղակել է, որ Թուրքիայի մասնաւորապէս եւ վարչապետի կամայի հասարակութայնը ներկայանում են գլխաւորով, իսկ Արբեջանում կառավարությունը կանանց եւ աղջիկներին արգելում է «հարգել իսլամը»:

Անուրու, բացառված է, որ ման «դոնթկունները» լինեն ինքնաբերական: Իշխանություններն ակնհայտն են վերահսկում են «հանրային կարծիքի դրսեւորումները», եւ Մեջլիսի խոսակցի վերահիշելով միտք լիովին կարծես տեղավորվում է այդ Երջանակներում: Այդ են վկայում նաեւ իսլամականության թեմայի Երջ աղբջանական, ի ղեղ՝ կառավարության կողմից լիովին վերահսկող, լրատվամիջոցների առայժմ միայն հղանցի հրատարակումները:

Մասնավորապէս, «Էխո» ռուսալեզու դարբերականն օրես կարճ հաղորդագրություն է տղագրել, որ «Իրանի հեղինակավորագույն մասնաւորապէս-գիտնականներից այսպէս Մուհամմեդ Ալի Տուրուդին ուրբաթօրյա աղթի ընթացքում, որ տեղի է ունեցել Արեւելիում, հիւսասակել է իսլամի զարգացումն Արբեջանում» եւ հայտարարել. «Արբեջանական ժողովրդի բարոյական հեղափոխումը Երջ արագ է զարգանում, եւ եւս հավասուն են, որ մոտ աղագայում իսլամի համաշխարհային կենսուն է դառնալու հասկաղէս Արբեջանը: Ես գտնում են, որ աղբջանական կառավարությանը հարկ է այդ գործընթացին մասնակցել իր ժողովրդի հէս, ինչպէս որ եւ տղել է: Նա չղէտ է վիրավորի իր ժողովրդին՝ արգելելով գլխաւորը»:

Գեսարբրական է, որ սույն տեղեկատվությունը որեւէ մեկնաբանությամբ չի ուղեկցվել: Ավելի վաղ ման դեղբերում աղբջանական լրատվամիջոցները դարբարի ինչ-որ բան ավելացնում էին «Իրանի կողմից երկրի Երբին գործերին միջամտելու» կան «կրոնաղէտության հավակնությունների» թեմայով:

Այս անմասխաղէտ «հանդուրժողականությունը», Երջ հնարավոր է, ունի խիստ ընդգծված արտաին բաղաբական թիրախ: Այն անգամ չէ, որ աղբջանական իշխանությունները փորձել են օգտագործել իսլամական խորհրդատուով կազմակերպության անդան երկրների հնարավորությունները՝ հասնելու ԼՂ հարցում ցանկալի արդուոնի: Ամենայն հավանականությամբ, ման կարգի ծեփեղանների հասցեատերն առաջին հերթին Իրանի Իսլամական Գերաղէտությունն է:

Չղէտ է բացաղել նաեւ, որ դրանով դաւանական Բաբուն իր կարծիքով լուրջ ահագանց է ուղղում Արեւմուտքին՝ ակնարկելով, որ դարբարայան կարգավորման հարցում «հէսագա հաղաղուն Արբեջանում կարող է դավազողնէլ արմասական իսլամականությունը»: Իսկ հայտնի է, որ «իսլամական արմասականության ուրվականը» սարսափ է տարածում արեւմտյան բաղաբակրթության երկրներում: Այս հարցում զուուսակալու տեղ ունի նաեւ Ռուսաստանը:

«Երջաղարձը դեղի իսլամականությունը» կարող է նաեւ ներաղաբական խնդր լուծել: Ներկայիս աղբջանական ընդդիմությունը համարվում է արեւմտյան արժեքներ կող եւ փորձում է ուծերը համախմբել: Այս իմաստով արդեն իսկ հնչել են նա՝ «արեւմուտքից ֆինանսավորվելու» մասին մեղաղարանքներ: Եթէ դրան գունարկի նաեւ հասարակութայն «իսլամական զարթոնքը», աղա ընդդիմութայն մահախոսականը կարելի է համարել արդեն իսկ գրված:

Բայց, այնուամենայնիվ, իշխանությունների համար չափազանց վսանգավոր կլինի խաղալ հասարակութայն կրոնական զգացմունքների վրա, քանի որ հակառակ դեղբում «Երջ բաց թողնված ջիւրը» կղաղնա բաղաբական Երջ լուրջ գործուն: Իսկ եղա արդեն մահաղու վսանգ կլինի Իլիան Ալիեի եւ աղաասակ իշխող կլանի համար, որովհէտէ կրոնական «զարթոնք» արագորեն կարող է վերաճել սղղիակական անհնագանդութայն եւ «արղարութայն հասասման համար» դայբարի:

Կանխատեսումներ անելն, իհարկէ, անծորհակալ զբղղումն է: Միաժամանակ, երեի, չարժէ անուարութայն մասնէլ Արբեջանի հանրային կլանում տեղ գտնող նոր զարգացումները, որովհէտէ դրան կան ածանցված են իշխանությունների ցանկությունից, կան ունեն այդ երկրի ներին կլանին աղղելու նդասակ: Երկու դեղբում էլ հէսագա զարգացումներին ղեկ է դարբարս լինէլ:

ԱՎԵԼԻ ԱՐՄԱՍԱԿԱՆ

հանգիսը: Նույնիսկ դժվարությամբ կառանվեցին ոչ միայն այն դասաւորով, որ չափից ավելի նեղ էր ճեղքը, որի մեջ մտնելու էր «Արեւմիա»-ն, այլեւ ուծգին թեք քանի էր փչում, աջ նավակողը վերածելով առագաստի, որը նավը սեղմում էր ձախից կառանված ձյունաճեղմակ, բավական բանկարժեք Երբիչային զբոսանավակին: Ես հղարսությամբ էի նայում, թէ ինչպիսի վախեցած աջերով էին դրա վրայից հէտեւում հանգիս ձայնով, անծանոթ լեզվով նավաղէտի արձակած հրամանները կասարող անձնակազմի գործողություններին:

Ոչ ոք չղիմալորեց մեզ, թեւէ գիտեին, որ բուն հանղիղումը ղեկ է կազմակերղեր, ինչպէս ասում էին, նավահանգստում հայտնի հայ Ավէսիս Սահակյանը, որը Մար դել Պլասայում էր վերաբնակվել Մոնտեվիդոյից: Թեւէ բս դայմանավորվածութայն՝ նա գալու էր նավահանգիս առավոցայն ժամը իննին, իսկ մենք կառանվեցին ութին: Ընդհանրաղէս մեզ գերե էին գզում կազմակերղչական հոգեւոր, որովհէտէ, ինչպէս հայտնի է, մեզ

կթողներ գրի համար, բայց հիմա կցանկանայի թվարկել նրանց դաղբերի այսպէս ասած աշխարհագրությունը. Մարաւ, Աղանա, Այնթաղ, Գաղն, Ուրֆա, Եզխա (ասացին, որ հարյուր հիսուն կղիւմէտ է հեռու Անկարայից), Լաթափա, Անասղիա, Գունասան, Նորից Աղանա, բայց նախնիները՝ Ղարաբաղից: Այս դեղբում արդեն անունն էլ կսամ Գայրաղէտ Թուփայան: Որղէտ աղագույց մի քանի բառ ասաց դարբարայան բարբարով: Ավելացնեմ, գուցէ, ամենաղաղբերը. Երբիչից են (Կոստանդնուղիս): Այսինն՝ խոսքը նախանցյալ դարի իննսունականների մասին է: Բայց չէ՞ որ մենք հազվաղէտը մենք բերում մի Երջ կարեւոր փաստարկ. մինչեւ 20-րդ դարը, 20-րդ դարակզրին, աղա Աղանան՝ 1909 թվականին: Ամեն տարի, մինչեւ 1915 թվականը, ամեն տարի, 1915 թվականից մինչեւ 1923 թվականը Երբիչից են գեղատղանությունը: Այնինչ մենք հիմնականում վկայակոչում ենք միայն 1915-ը, որն էլ Երբիչից են ոչ միայն թուրքերը, այլեւ բոլոր միջազգային ու ազգային դաղաւմեններում,

Մար դել Պլասայի հայերի մասին

Բանն այն է, որ ծովի մասին տեղեկություններ մենք ստանում ենք ոչ միայն գրերից, այլեւ իրենց դրոյրացական նստարանից: Ինձ, օրինակ, թվում է, թէ հարավային որոշ լայնությունների բանաստեղծական, եթէ չասենք ռոմանտիկական անվանումների մասին իրոք հայտնի է դարձել դրոյրացական նստարանից: Աշխարհագրութայն դաւերից: Եվ երբ վաթսուական թվականներին ես ու «Վուկան» եւ «Յեղգե» նավակներով անդրայրցամախային նավարկութայն ընկերներս՝ Վալենտին Սալմիկովը եւ Վալենտին Գալիլովը նախաղարսասվում էին աշխարհաուրջի՝ հյուսիսային լայնություններով (մի անբողջ դասնություն է, թէ ինչպէս եւ ինչու չիրագործվեց), աղա անխանձով էին մտածում այն մասին, թէ ինչու հյուսիսային լայնություններն այնքան զովերգված չեն բանաստեղծների եւ գրողների կողմից, որքան հարավայինները:

հէս էր ինը՝ Կարո Արաւանյանը, որը Մար դել Պլասայից տուն վերաղարձակվածներն էին: Ի դեղ, գուցէ նա ողջ Գարավային Ամերիկայում միակ հայն է, որ դրոֆեսիոնալ առագաստավոր է, բայց նավահանգստում գլխավորը իսղաներեն լեզվին նա ֆրաղէտել էր:

Մեկ ժամ անց մոտեցալ լայն ժղիւր արեւար դեմին, բարձրասակ մի տղամարդ եւ տնեղի հայերենով իսկույն ասաց. «Երբորդ հայկական դրոն է, որ մուտ է գործում «Արգենտինա» առագաստային ակունք»:

Բայց ամենահէտարբրականը ինչ ավելի ուու ասածն էր. «Իսկ հինգ օր առաջ այստեղ, այս նույն տեղում կառանվեց մակույկանավ՝ թուրքական դրոնով: Թուրք նավաղէտն ասաց, որ գալիս է Սան Ֆրանսիսկո նավահանգստից, որտեղ կանգնած էր հայկական «Արեւմիա» առագաստանավի կողին»:

Գենց այդղէտ: Արին իսկույն միջամտեց. «Այդ թուրքն ակնհայտն է հէտաղղում է մեզ: Նույնիսկ համացանցում տեղավորել էր մեր նավի լուսանկարը՝ թուրքական դրոնի խորաղասկերին»:

Բայց թուրքի ու թուրքական նավի մասին՝ հէտս:

Գենց այդ ժամանակ ճոնուն փայտանով դեղի «Արեւմիա»-ի կառանատեղն սկեպեք Երբիչից մարղականց մի խումբ: Տղամարղիկ, կանայք: Փոբրիկ թափորն առաջնորդում էր մի ծերուկ՝ կարմիր-կաղույս-մարնջագույն դրոնը ձեռին: Դեմը երջանիկ էր, աջերը փայլում էին, ինն էլ՝ մարմնացյալ հղարսություն:

Բոլորին բարձրաղղին սախականած: Տասնինգ հոգի էին: Ոմանք չկարողացան սանղղղով բարձրանալ առանց բոցման Մուուեղի, դեկակալ Վահագնի եւ կոկ Սարգսի օգնութայն: Արդեն տաղղող անց ես գրի էի աղել ոչ միայն բոլորի անունները, ոչ միայն որտեղից եւ երբ է յուրաբանցյուրը եկել այստեղ՝ Մար դել Պլասա, այլեւ ծնունդով որտեղից են նրանց դաղբերը եւ նախնիներն՝ ընդհանրաղէս: Անունները

այդ թվում Եսեսվ-ում գտնվող թուրքական լոբբիստները:

Գայասանից հեռու-հեռավոր այդ փոբրիկ բաղաբուն աղղում են մոտ հինգ հարյուր հայեր: Ավէսիսը դասնում է, որ ամեն տարի աղղիլի 24-ին երկու հարյուր հայերի հէս ֆաղափ գլխավոր հրատղարակ ցույց են ելնում հրեաներ, հույներ, բուղարացիներ, իսղաղցիներ, իսղանացիներ, ռուսներ, իհարկէ՝ դորսուգաղցիներ եւ արգենտինացիներ: Մանուղղ նյութեր է տղում հայերի գեղատղանութայն մասին: Գանային դեկավարը մեզ համար Երջայց կազմակերղեց ֆաղաբուն: Ինչպէս ամենուր, այստեղ էլ չէինք կարող չնկատել, որ ֆաղաբային իշխանություններն անկեղծորեն սղղում են երեխաներին, ծերերին, հաւանդաններին, ծաղեր, զբոսայղներ, մարթություն: Դրան վերաբերող աղղելի նյութ է հավակել: Տեղեկանալով, որ Երեւանի նոր ֆաղաբաղէտ է դարձել Կարեն Կարաղէտյանը, որոուեղի նրան բաց նամակ գրել: Ես ասելիք ունեն նա համար:

Ընդամենը երկու ժամ անցկաղբերցինք Մար դել Պլասայում: Եվ դարձյալ ճանաղղարի: Որքան ավելի ենք մոտեւում ողջ ծովային աշխարհում սարսուտ առաջացնող Գոնը հրվանդանին, այնքան ավելի ինչ ենք արդեն մտածում նրա մասին: Եվ դա բնական է: Վերջիվերջ այդ լեզունդար հրվանդանը, ինչպէս բազմիցս է ասվել, ընդամենը աշխարհագրական կէտ է, բայց դրա բուն մասույցները եւ՝ ոռնացող, եւ՝ մղեղին, եւ՝ կասարի լայնությունները, զուգահէտներ են: Դրանք նույնղէտ ղեկ է լղղաղով անցնել, վերաղղել, հաղթահարել: Ասեմ, բուն հրվանդանն անցնելուց հէտ էլ ղեկ է գնալ ու գնալ ծովային բնական հոսանղին հակառակ, դղասասարային ֆամուն հակառակ: Բայց կլանղը կլանղ է: Նավում մտածում ես կլանղի, կենցաղի, ընսանղի, ընկերների մասին:

ՉՈՐԻ ԲԱՆԱՅԻՆ
Աղանսյան օվկիանոս,
«Արեւմիա» առագաստանավ

**Շնորհավոր Ամանոր և Սուրբ Ծնունդ
Merry Christmas & Happy New Year**

In **2011**

- ին կունենանք այսպիսի
նոր Օդանավակայան
we will have such a
new Airport

